

Jannao

G.A. Van der Lugt, werd in 1879 te Etten geboren, als zoon van het hoofd van de openbare lagere school. Hij zou ook onderwijzer worden. Na Vierakker, Renkum en Eindhoven werd hij in 1909 benoemd als hoofd van de school in Gelselaar. In 1917 werd hij hoofd van de uloschool in Borculo. Tot aan zijn pensioen in 1936. In Gelselaar begon hij, in de voetsporen van Heuvel, Klokman, Krebbers en Meinen, regelmatig verhalen in de streektaal te schrijven.

Onder de titel 'Oet Gelster' schreef hij vanaf 1916 in de Lochemse krant. Wekelijik keken de lezers reikhalzend uit naar de belevenissen van figuren als Bennat, Graads en Jannao. De jeugdijaren in Etten moeten Van der Lugt goed hebben gedaan. Vele uren bracht hij door in de plaatselijke molen. Mensen die met deze molen te maken hebben staan vaak centraal in zijn verhalen. De belangrijkste verhalen zijn bijeen gebracht in de bundel De mölle.

Hier volgt het eind van het verhaal Jannao

Overigens geschreven in het dialect van Gelselaar. Een streektaal die anders zal klinken als dat wat u in Etten kunt horen.

Verteller: Too den domeneer binnenkwam zat Jannao eerple te schillen.

Domeneer: 'Goeienmorgen vrouwtje. Ben ik hier bij Donnemans?'

Donnemans: 'Jaowal, maor mien man is net in ' hoes. Wee buj a'k vraogen mag?'

Domeneer: "Ik ben de nieuwe dominee."

Donnemans: 'O, nemp mij neet kwelke. Ik had oe nog neet ezeene. Gaot zitten, domeneer.'

Verteller: Den domeneer zat zich too.

Domeneer: "Het spijt me, vrouw Donnemans, maar ik heb geen plezierige boodschap."

Donnemans: "Da's neet zo aardig, domeneer."

Domeneer: "Nee, dat is het zeker niet. Het gaat over je man."

Donnemans: "Is e weer dikke?'"

Verteller: Plomp, doar veel 'n eerappel in den emmer.

Domeneer: "Dikke? Wat bedoel je daarmee?'"

Donnemans: "Noe ja, of-e wier te volle hef ehad."

Dommeneer: “Nee, daar heb ik niet van gehoord.”

Donnemans: “Dan hef-e zich wissen ehouden met den opzichter. Gisterenaovend zeg-e nog tegen mij: As den verd (...), ik meene, as den misseliken opzichter mij weer ’n onmeugeluk woord zeg, dan slao ‘k ‘m de hasses in.”

Verteller: Plomp, zei de eerappel.

Dommeneer: “Nee, vrouwtje, je man heeft ’n ongeluk gehad.”

Donnemans: “Dat hef-e al eerder ehad. Too hef-e acht wekke in ’t zeekenhoes elaeen. Too ha’k ’t wal goed en den eersten tied ging ’t ook wal. Maor de leste jaorn he’k geen laeven bije ’m ehad. Is ’t slim met ‘m.”

Dommeneer: “Heel erg, je moet je op ’t ergste voorbereiden. Je man is van de steiger gevallen en is heel lelijk terecht gekomen. Je moet niet schrikken als je ’t hoort. Maar hij is helaas overleden.”

Verteller: Plomp, daor veel der wier eene. Jannaos kek in den emmer.

Donnemans: “Dan he’k veur vanmiddag eerple genog”

Verteller: En ze zat den emmer an de zied. Den domeneer ston met de mond vol taane. ’t Groezelen ‘m. Domeneer waezen is neet ait ’n plezierig baantjen. ’n Ogenblik later kwammen ze met ’t liek andraegen.

Dommeneer: “Kan ik nog wat voor je doen, vrouw Donnemans?”

Donnemans: “Dank oe, domeneer, ’t zal zich wal redden.”

Verteller: Too was den domeneer egaone. ‘Ik kom nog wel weer’, had-e e zegd. Geen wonder, dat-e der koold van ewodden was. ’n Woord en of ’n paar weurde op zich zelfs betekent mangs niks. De umstandigheden en de tied waarop ’t ezeg wordt geeft der eers den rechten zin an. Het verhaal hoorde Van der Lugt in 1895. In het verhaal gaat Van der Lugt uitgebreid in op het slechte leven dat Jannaos bij haar Graads heeft gehad. Graads was ’n Onman, ’n rowwen bonk van ’n keerl, den niks leever dee as zoepen en vleuken. Angaon dee ‘te mangs meer as verschrikkeluk. Zo had dat neet altied wes, hoowal, ’n borreltjen had ‘m aait geerne elust en in de raozejaorn oaverkwam ‘t ‘m met karmsen en broedlachten umsgeliek dat-e te volle dronk.’

Haar ouders hadden Jannaos gewaarschuwde. ‘Jannaos’, hadden ze gezegd, ‘deerne, bedenk waj doot. Iej wet hoo-t-e is. At-e neet drunk, dan kow’ der neet volle op tegen hebben, maor iej weet hoo’t gaon kan.’

Maar; ‘Jannaos was ook neet stik zo min (...) Zee had aait ’n krakiel maeken ewes, ze was stark as ’n jong vul en zo schrander astertoo. Dee leet zich geen oorn anneejn. Dee kon met den hond aover den toen springen, dat kon ze.’

Toen de eerstvolgende kermis kwam, vroeg Graads aan Jannaos of het tussen hen wat worden kon. Jannaos vond vanwel, maar zij verbond er wel de voorwaarde aan dat Graads de borrel moest laten staan. ‘Ik bun neet van plan met ’n zoepzak nao bedde te gaon’, had ze hem gezegd.

G.A. Van der Lugt

Fragmenten uit Jannaos, 1956 Bron: Literatoer, ‘Den domeneer had egroezeld’, Harrie Blanken, Staring Instituut, 1990.